

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Phosphorvs sive Ioannes Baptista nativitas, vita, mors

Cabilliau, Baudouin

Lovany, 1642

Liber III. Mors.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70001)

N O T Æ.

4. *Vox.* *Aliquis* *Lacon* *Lusciniam* ceperat ratus aliquid magnum & pulchrum ea in alite se inuenturum, qua per sylvas & agros tam vocali & incundo cantu ad tot dies resonaret, demulceretque. Verum, ubi nec ullam corporis dignitatem aut coloris gratiam deprehendit: *Vox* es, ait, præterea nihil.

At id ipsum de se *Ioannes*; sensit, quasi aliud nihil foret, quam vox sine leuis aëris impulsus, & inde sonus, qui suo appulsu tinnientes impellat aures. Ideoque is sapientior euasit. Nemo enim melius de se iudicat, quam, qui se nihili estimat.

LIBER III.

M O R S.

Imago I.

Me oportet minui, illum crescere.

1. Cedrus altissima in
2. Monte Libano, sub qua succrescit
3. Cupressus procera, quam
4. Manus atra sparsa guttis è nubecula
5. Securi succidit.
1. Christus in
2. Summo sanctimonie fastigio eminent.
3. Ioannes, quo nemo inter natos mulierum maior, Christo tamen minor assurgit; quem

3. Mors

4. *Mors violenta*
5. *Gladio Herodis excindit.*

Iambicum.

Montis superbum crescit arbor in caput,
Hæc illa cedrus, omnibus maior cedris,
Qua nulla celso surget altior iugo.
Illi cupressus subiicit virens caput,
Sæuâ at securim mors minace cui manu
Suppianat; vt rapace sub ferro metat.
Hæc inter albo Libani frondens iugo
Cælos adusque attollit excelsum decus
Victrix cadente quæ capressu stat, cedrus,
Et vsque & vsque sempiternis de comis
Hic euirefcit in coronam frondeam.
Nec, ceu cupressus, sacra stirps morri cader.
Quæ lapsa si fit, eriget numquam caput.
Necis mephitim cedriâ suâ cedrus
Sed vincet: æuiterna quò fiat parens
Vitæ & salutis; & grauis letho timor.
Cedro hâc in vnâ frondet omnium decus;
Et spes perennis gloriæ, ceu flos, viret.

N O T Æ.

1. Cedrus. Regina omnium arborum cedrus, cui regia maiestas è proceritate; dignitas è robore ligni, quod carie non senescit, auctoritas & pretium ex raritate; hinc eam sacra littera sæpè celebrant ob excellentiam.

2. Nusquam proceriores vel pulchriores cedri quam in Libano, prope Iudæam, vbi Christus natus est.

3. Proxima cedro cupressus gloria, quam tamen hand adæquat. Sic & Ioannes, vno Christo & B. Virgine minor, ceteris Sanctis excellentior.

I y

Cedria

a Cedria cedri succus, qui à tabe conseruat res
sibi creditas. Qualis Christi Sanguis, qui quidquid in
nobis è vitio putidum, vel è morte putridum, aut na-
tura corruptela tabidum, omne discutit, & integros
nunc puro animo & olim corpore conseruat, & con-
seruare promittit.

Imago 2.

Illum oportet crescere, me minui.

1. Oritur Sol, seque exserit panem totum in pura
purea nube.
2. Phosphorus ex aduerso minimam sui parte ap-
paret in nigra nube. Et,
3. Ceu parua luna, in cornua enanescit.
1. Christus sua maiestatis splendorem, magis
magisque per miracula ostendere incipit.
2. Ioannis gloria hactenus maxima, minuitur.
3. Breuius, occidet.

Trochaicum purum.

O S ubi polum decorum
Exserit, diemque pulchro
Pingit aureum sub astro,
Sol nouum redux in ortum;
Crescit in nouos honores,
Crescit aura, lucis aura
Pulchrior, diesque crescit.
Crescit herba, crescit arbor.
Crescit hora, vita crescit.
Spes, salusque, crescit agris.
Eruditioque crescit,
Digna qua Deo est magistro.

Trospho.

affir
&
Chr
inte
nasc
pra
aur
pra
omn
quic
scur
tate
uber
diffi
I E
huic
retri
no be
felici

Phosphorus breues sed ignes
 Colligit, minorque parca
 Luce suppressit malignâ
 Aureum iubar sub umbra,
 Et caput diu rotundum
 Lunulæ modo reduncis
 Cornibus cauos ad ignes
 Asperat, fugitque cælo.
 Principique cedit astro
 Inde quem refert honorem.

N O T Æ.

Vti Phosphorus nocti orienti, morientique diei lux affinis, & quasi medius utriusque temporis limes: Sic & Ioannes Prophetarum ultimus & in Euangelicâ Christi lege primus. Sic quasi medius utriusque legis interpres enituit, & intercurrit. At vero ubi stella nascentis solis prænuntia aliquamdiu cæteris astris præfulserit; tunc soli orienti locum cedit, qui ubi aureus mundi oculus (ut Ambrosius ait) pulcherrimâ prætextus purpurâ emicuerit, eximio suo splendore omnium oculos in sui contemplationem conuertit & quidquid ubique gentium stupet, sardet, silet, suæ obscuro noctis inuolucro, hilari suo adspectu ad iucunditatem excitat, exornat, illustrat. Vt cætera Solis uberrima beneficia, ubi vitales quaquauer sus radios diffundit, taceam. Quæ omnia multo clariùs in vno I E S V nomine elucent. Nec ad breuem dumtaxat huius vitæ usuram vel dieculæ lucem: sed in omnem retro æternitatem, & quidem copiosiori è summo bono bonorum omnium affluentia redundans, ea demum felicitas ab hoc Iustitiæ sole dimanabit. Vt tum liceat

cum aureo illo Doctore Angelico exclamare, O felix æternitas & æterna felicitas ! quæ quò vlteriùs crescat habet nihil. Præsertim cum ille vnicus æternitatis dies, qui omnium sæculorum suo perenni in puncto includit volumina, eo in sole iustitiæ consistat, in quo nullus obscurior nœuis purissimam illam lucem violat; uti fit in sole, in quo nuper, haud secus atque in lunâ, sagaces Astrologi maculas (etsi nonnulli negent) aduertère. De quo solis vitio, Scheinerus librum edidit: nimirum nihil omni ex parte beatum mortales in terris suspiciunt.

4. Caua luna. Deprehenderunt nuper Astrologi Veneris stellam, luna instar, nunc in plenum caput conglobari, & crescere, & postmodum in caua cornua retexi, & decrescere. Quod sane Ioannis è Christi vaticinio belle conuenit, cum ipse sit natus (ut aduertit Augustinus) circa æstiuum Solstitium, ubi dies incipiunt minui; Christus vero circa solstitium brumale, à quo dies suum inchoant incrementum.

Emblema 3.

*Me oportet minui, illum
crescere.*

1. Sol sublimis, sub quo
2. Humilis Iris, cui inscribas aureis litteris
Humilis sublimi sole.
1. Christus.
2. Ioannes.

Sapphia

Sapphicum.

Sol vbi pronus ; decus in superbum
 Iris adsurgit : sed vbi decorum
 Sol caput tollit ; fugit ima curuos
 Iris in imbres.

N O T Æ.

Arcus sublimis sole humili , humilis sublimi.
 Plinius l. 2. c. 61. Iris existit vbi radius immissus
 cauæ nubi. *Gratia Christi Ioanni se nihil esse asti-*
manti nisi quid obscurū, infusa, eū illustrat & ornat.
 Repulsa acie in solem refringitur. *Se non Mes-*
siam esse fatetur ; sed id nomen in ipsum Christum
reijcit.

Vnde colorum varietas, mistura, nubium,
 aëris, igniumque. *Effloret varia virtus in Ioanne,*
qui mera Vox, & aër, item ignis, vt Lucerna ar-
dēs. Certè nō fit nisi aduerso sole (sic & nō nisi in
utero, etiam necdum natus, ab Christo sibi obuio, ani-
ma pulchritudinem hausit.) Hæc Iridis est pulchra
& breuis è Plinio descriptio.

Ioannes, vbi Herodis animo reprehensionis
 aculeum infigit, ob incestum
 cum Herodiade ; sibi ipsi mor-
 tem accersit.

Emblema 4.

Animamq; in vulnere ponit.

I iij

Io. Apic

1. *Apis de figit aculeo*
2. *Fucum, inclusa*
3. *Coronæ ex apio.*
1. *Ioannes acri stimulo vulnerat aures animamque.*
2. *Herodem incestum & ignavum in virtutis studio arguit.*
3. *Mors & mortis gloria.*

Iambicum.

A D A P E M.

Infesta fucus bestia
 Adulterino è crimine
 Tuos labores subripit,
 Pulchrasque curas impedit.
 Tu casta, gnava, provida
 Hospes pudicis lilijs,
 An hoc inultum tu sinas
 Scelus, genusque adulterum?
 Acri scelestam bestiam
 Aculeo tu lancinas,
 Tuæ, sed heu! dispendio
 Vitæ, nefas hoc expias,
 Huc iam decora nobili
 Te mors coronat præmio,
 Pulchroque famæ pignore,
 Quam laus propagat posthuma,
 In æiternam gratiam
 In æiternam gloriam.

N O T Æ.

1. *Apis virgo, & nullo saturo edita, in primis amans castitatis est & puritatis, ideoque abhorret flores*

flores mortuos, & loca putida, præfertim homines in libidinem, si propius ad alvear accesserint, suis configunt apes aculeis, nec odorem talium ferunt. Talis omnino Ioannes, qui exsors peccati, saltem pure natus est, si non conceptus. Et ut apes impura hominum vitavit commercia; cui flos pudoris illibatus, & cui seu api, sed cælesti, mel agreste cibus.

2. Fucus, api insidiatur vel maximè, eiusq; labores depopulatur. Vti & Herodes Ioannis piæ curas præpedyt, & tantam pietatem carcer inclusit.

3. Apium & ex eo corona, funebre Gracis signum è Plut. in Dione. Caterum ut vinax apium perennat (teste Horatio) ita perennis è mortis gloriâ corona evirescit.

Imago aurea 5.

Eximia in Ioanne Sanctimonia.

1. 2. Phosphorus irradiat è celo; sub quo virgo.
3. Sol incipit parum oriri, vnde
4. Radius in serenos oculos Virginis defluit.
5. Corona imperatoria, dispuncta
6. Vnionibus, & pyropis; cui insistit
7. Philomela,
8. Transfixa sagittâ.
9. Adamas in fronte maximus.
10. Oculi sereni & seueri.
11. Rosa in ore, melle sparsa.
12. Apes insident. In
13. Humeris ala argentea.

I v

14. Dexte-

14. *Dexterâ vrnâ stellatam aquariam inuergit*
 15. *In flores arefcentes.*
 16. *Laxâ lampas pulcherrima, eaq̄ue aurea, gem-
 misq̄ue distincta pralucet.*
 17. *Torques aurea contexta apibus, & locustis'è quâ
 monile, cum aureo vellere, dependet.*
 18. *Zona pellicea distincta stellis.*
 19. *Cilicium spinis hispidis horridum, intextum
 tamen floribus.*
 20. *Nudi pedes.*
 21. *Basis quadra, è quâ per*
 22. *Os leonis effluit*
 23. *Fons.*
 24. *Draconis duplex caput elisum sub base.*
 25. *E fonte aues, & varia fera è syluâ circumfusâ
 erumpentes, bibunt.*
 26. *Stat hac imago ad rupem in modum theatri
 excisam, in qua*
 27. *Multi specus, & in ijs capita, in quorum*
 28. *Ore schedula cum Væ inter ignes.*
- I. 2. *Preit Christum nasciturum Ioannes.*
 3. *Christi aduentus.*
 4. *Gratia in Ioannem diffusa, eumque illuminans;*
 5. *Excellens pra ceteris sanctis sanctimonia.*
 6. *Eximijs virtutibus illustris.*
 7. *Vox in deserto.*
 8. *Martyr occidit.*
 9. *Vis inuicta, in agendo, & patiendo, nec quid-
 quam reformidans.*
 10. *Suauietas in probos; seueritas in improbos.*
- II. *Concio*

11. *Concio suauiter p̄ys adspirans Dei gratiam, & sanctitatis amorem.*
12. *Arguendi aculeus.*
13. *Agilitas agendi è ieiunio, & leui victu, ac vestitu.*
14. *Aquam sui baptismi infundit.*
15. *In animas salutis suæ sitientes.*
16. *Verbo, & exemplo illuminat, inflamatque auditores.*
17. *Locustis vescens, & agresti melle, meruit in deserto dicere. Ecce Agnus Dei, eumque ostendere.*
18. *Castitas adstringens mores, & cupiditates. Vnde pulchra virtutum ornamenta emicant*
19. *Asperum sagum, vnde pulchrior efflorescit sanctimonia decor, & nitor.*
20. *Paupertas in solitudine.*
21. *Constantia.*
22. *Magnanimitas in arguendis Scribis & Herode.*
23. *Eloquentia è perenni concionandi studio; siue, conscientia puritas.*
20. *Peccatum primeuum in vtero Elisabetha extinctum, & id, quod actu committitur.*
35. *Homines probi, & improbi, præ pœnitentiâ volentes aquâ ablui.*
26. *In deserto Ioannes agit inter asperas cautes in speluncâ.*
27. *Ioannes vox, è quâ fama, vt Echo, voces geminat concavi in locis.*

28, Mina

28. *Mina de aeterno incendio; quibus aduenarum
aures personat; saxea corda emollit, & ad
scelerum dolorem excitat.*

N O T Æ.

4. *Radius. In vultu prudentis lucet sapien-
tia Prou. 17. Chalda. Vultus prudentis hilaris in
sapientiâ. Et id quidem semper è perenni bona con-
scientia testimonia. Et inde gaudiû, quod è corde cœ-
fontis purissimo, in vultum, præsertim in oculos, ceu ge-
minum animæ speculum, se transfundit, & in eundem hi-
lari cum adpectu pellucet. Quæ perpetua hilaritas in
Luciano, Antonio, Basilio, & quod mirè, in sancto
Romualdo, qui totos ipsos 100. annos sub asperrimo ci-
cilio, ac parè & duræ viuens summa cum vultus hi-
laritate decurrit. Vti & Deicola Abbas, qui vbi ro-
gabatur, ecquid causa, cur semper tam sereno esset vul-
tu? respondit: Quia Deum, cui vbiuis inhæreo, ne-
mo mihi eripere possit. Quid ergo in Ioanne Ba-
ptistâ, qui Deum nonnunquam manu, sæpè oculis, sem-
per animo tangebatur, eique quam proximè se adiunge-
bat, existimabatur?*

5. *Corona. Non surrexit maior inter natos de
muliere: tum quia sine vllò agnata noxa natus piaculo,
tum etiam, quod inde sequitur, eximiâ morum innocen-
tiâ floruerit. Vnde Hieronym. 22. epist. ad Eustoch.
Principium Monachorum indigetatur. Sic & Cass col-
lat. 18. c. 6. & Chrysof. videtur; vt & cæteris san-
ctis, ceu regia dignitate, præfulget.*

7. *Phlio-*

7. Philomela. Mera vox suas alumnos numeros
canoros ipsa ceu magistra ab alto, in arbore edocet.
Sic & Ioannes Vox in deserto erudit suos discipulos,
& docet Christum (qui est Verbum aeternum, & in
quo omnis virtutum concentus) eloqui, & imitari.

9. Adamas malleus uniuersae terrae diabolus
Origen. Ierem. 3. dicitur. Sed qui Viros sanctos vti
adamantas frangere nequeat. Ideoque Deus Eze-
chieli, dabo faciem tuam, vt adamantem. Vt non ti-
meas, quod minantur, ipso suo ferro duriores hostes,
nec ulli dolori succumbas. Annon & ea Ioannis in-
uicta magni animi fortitudo, qui eodem à Christo
suaves sibi laudes datas, quo & cruentas Herodis mi-
nas excepit vultu, & neutiquam ab suo consilio, cui in-
hærebat obfirmatus, dissilyt à Deo? unde & ceteri
exemplum transsumere, sibi laudi duxere, praesertim
magnus ille Basilus, cuius hoc ab suo contubernali
Nazianzeno elogiū imitabatur; naturā laudabilis,
percutientibus factus adamas, dissidentibus magnes.
Porro adamantes merces sunt Regum Lusitania, quo-
rum vnus instar nucis venit 60. M. aureorum.

At Ioannes non vulgaris adamas; sed eximius.
Qualis ille quem Carolus Audax amisit in pralio
contra Heluetios, & qualem habebat Solymanus,
& Isabella Clara Eugenia coniux Alberti Archi-
ducis Austriae & Belgarum Principis. Quorum sin-
gulis pretium 100. M. aureorum. Nota est ada-
mantis vis, & quasi foret panē indomabilis. Ideoque
Summus Indeorum Pontifex ter in anno summis fe-
stis pectori suo pratexebat adamantem. Si purus
peccato

peccato foret populus, & Deo gratus; hilari luce enitescens emicabat: sin autem Deo inuisus; quasi quodam nubilo obsolescens lugebat. Certè Summus Pontifex Romanus, dum solemnem ceremoniam facit, crucem ex adamantibus pectori prælucet, ut sibi in agendo vis summa & in patiendo sit inuicta. Ideoq; id Cosmo Medici symbolum. Sed in nostro Ioanne quasi peculiaris ea patientia effulsit in totius vitæ laborioso ac molesto decursu, & tam cruento occasu.

11. Rosa. Rosas loqui, Prouerb. Vti & mellefluens oratio; qualis Nestoris, de eloquentia dicitur.

12. Apes. Apis Attica Prou. mira dicendi sit suauitas; ut aures, animosq; influat. Sed nec desit aculeus, quem iisdem, ubi crimen arguit vates, ut infigat, & voce facundissima & potentissima acerrimos pœnitentia animis inurat dolores.

13. Humeris. Alas adicit animo ieiunium. Corpus enim quod nullam grauatur crapulam, pura mente perspicit omnia; promptius capit; & agili corpore, quidquid libuerit, expedit, atque alacri animo ilico suas functiones exsequitur. γαστήρ enim πικρία μὴ τικτεῖ λεπτόν νόον pinguis venter non gignit sensum tenuem.

14. Dexterâ. Baptismus Ioannis esto per se nullam infunderet gratiam; tamen erat pœnitentia professio, quæ gratiam reis conciliaret, & ideo cælo dignos redderet.

16. Læuâ: Lucerna ardens exemplo, lucens prædicationis verbo. Greger. 11. in Euangel. Tantum lucere,

lucere, vanum; ardere tantum, parum; ardere, & lucere, perfectum. Bern. in Psal. 16. Vt autem lucerna in templo coram tabernaculo ardebat, sic & Ioannes lucerna coram Christo; cui oleum Spiritus sanctus infundebat. Quin & uti Regibus Persicis, & Romanis Imperatoribus præferri solebat ignis, siue lumen in signum maiestatis; sic & Ioannes Regum Regi praluxit; ad cuius imaginem elucere visus Athanasius. Qui oculus mundi, præses sacerdotum, dux virginum, & confessorum, Vox sublimis, firma fidei columna, post Ioannem Baptistam secunda lucerna, lucens, & ardens. Nazianz. 21. orat. de laud. Athan.

17. Torquis. Insigne nobilitatis, quæ & in Ioanne, à parentum gloria in ipsum transmissa, elucet; tum à nobili generis Aaronici splendore, tum à sanctitate parentum, & sua. Pulchrè de hoc pulchro bono Ambros. lib. de Noë c. 4. Probi viri genus, virtutis profapia est. Vide ibi plura. Vti Burgundicus torques è silicibus aureis & ignilibus; Francicus S. Spiritus, è cochleis aureis concinnatur: quidni & ex apibus, & locustis aureis possit torquis detexi?

18. Zonâ instar Elia sese accinxit, ut aculeos, & cilicij setas corpori arctius apprimeret & lumbos strictius coërceret in maiori doloris augmentum, & inde in calo clariorem mercedem.

19. Ciliciû. De virtute animæ habitus loquitur. Ita Chrysof. sic Hilarion, Antonius, Paulus, Martinus, Clara (& quis non sanctorum?) asperrimis cilicij inhorruit, vel certe rudi sago sese pauper inuoluit, aut veste ad modestiam compositâ, mentis suæ interiorem habitum

bitum

bitum, vti Augustinus, palam ostendit? In parco enim, victu, & vestitu nescio quis sanctimonia splendet nitor, & anima interior translucet decor. Contra verò quis nō dicat cum Augusto, modesto principe: Vestitus insignis vexillū superbix, & mollis nidus est luxuriæ. Et tamen molles isti, & (si Dñs placet) quinti Evangelij præcones non erubescunt S. Ioanni vndulatam è pilis camelorum vestem attexere? Vti suavis ille ab olla Vulcania & orci figlina Chytraus; de quo vid. Canis. de corruptel. Verbi Dei c. 2. Quasi verò Ioannes tamquam alter Adonis è Veneris sinu prodiens in desertum, sub delicata & molli tunica inceperit intonare, & ad asperissima pœnitentiæ exercitia fractos delicijs, animos, ante ipsè fractus, studuerit excitare. Qua an austero illi solitudinis inquilino, & quasi saxeo inter saxa homini conueniant, prudens lector iudicabit, & an non potius hæc illis adscribenda, qui è plumbei tori tepido nido, ab vxorcule sua latere, & infantium pulibus ilico ad pulpita, adhuc semisomnes, coruolant: vt suo, quasi S. Ioannis exemplo, ad pœnitentiã, cilicia, flagella, & alia asperiora è peccatorum periculo excitatos suos auditores boni viri inflamment. Na tua, Mi Christe, inter tot arumnas patientissime, infelix religio! cui, ni tales inter vxorias lites, & illecebras, pueriles eiulatus, & risus, ludosque, è quinto euangelio vltimis seculis apostolos reseruasses; profectò sanctissime sponse tue sub sole vestigium exstaret nullum; nec vllus vspiam existeret, qui arctam ad cælum viã aperiret. Belli homines, & festiui suauiludij!

21. Basis. Quadro lapidi comparat Aristoteles Virum Constantem,

23. FONS.

23. Fons, hoc est, vel Baptismus, cuius, quoad potuit, amorem pœnitentibus effudit Ioannes.

Vel Lympida. Et pura conscientia perspicuus nitor; unde gaudij perennitas. Vti enim semper fonti suus adfluit liquor: sic et probo suum perennat gaudium, esto res circa eum mutantur. Plutarchus.

24. Draconis caput. Plerique censent primum peccatum ante natiuitatem ab Adamo transfusum: quo extincto ante partum (ut in Sancto Ioanne,) non est, quod multum noceat; de quo dixeris, quod de Mithridate iam victo Florus: Obtrito capite serpenti caudam minari. Sed non nisi minari.

Porro biceps draco, ob peccatum, quod à parentibus agnoscitur; et à nobis patrat.

Item biceps, quia in eo culpa, et pœna, siue mors.

27. Multi specus. Concaua loca apta regnendis vocibus.

28. Væ. Ioannes identidem intonat: Agite pœnitentiam. Vt eius exemplo S. Nicon omni concionis initio increpabat.

CENOTAPHIUM.

Vatum Primo et Postremo,
nusquam et ubique sepulto.

P. M. S.

Hic IACET; NON IACET, Ille
Cœlestis Homo, & terrestris Angelus.

K

In

In quo,
 Vt ne quidem vacuum gloriâ sit nomen,
 Dei GRATIA relucet.

Q V I,

E Sterili iam pridem Arbore
 Maturus publico cum gaudio Fructus;
 Infantiaë impedimenta nesciens,
 Prius coepit omnibus membris, quam ore loqui.

C V I

Par pænè cum Christo puero ætas;
 Non item par cum eo viro gloria.
 Spes priscis vatibus prima,
 Vel certè primæ proxima;
 Vltimus verò vates:
 Vtriusque Legis fibula;
 Inde finem, hinc initiū, pari circulo, innectens.

P H O S P H O R V S,

In quo Legis Antiquæ vmbra & nox
 In nouam lucem & diem inclarescit.

V O X

In deserto breui tempore clamans,
 Æterno VERBO præuia.

L V C E R N A L V C E N S,

Quæ toto coelo aberrantes rectâ in viâ reducat.

A R D E N S,

Vt frigida corda, & quidem ad aquas, accendat.

Probis

Probis

Prælustre, sanctimoniam exemplo, fidus;

Improbis,

Verbi acrimoniâ, terror & fulmen.

Illi cœlum, specus; melagreste, cœleste nectar;

Hispidum sagum, purpura fuit.

Denique

Vt innocens Agnus,

Nocentissimâ lupâ postulante,

Imperante Rege incestuoso,

Castitati victima cecidit:

E cuius vulnere,

Nescias, plus gloriæ, an sanguinis
defluxerit.

N O T Æ.

Ioannes anno 33. ut vult Baronius: vel, ut melius Salianus, 32. ætatis suæ capite minor decrevit, sub cruento Herodis Antipæ gladio; in Macherunte, castro regio. Cuius caput ut (a) Herodias orinali acu lancinavit, & in ferali illo incesta sævitie ferculo, omnibus diuexarat contumelijs; ne id suo trunco (b) iungeretur, arcanum in locum abiicit, & tenebris obruit. Corpus autem S. Ioannis discipuli Samariæ extrâ ditionem Antipæ sepelierunt: ne illud foret, obscena lupa, an furia? iniurijs obnoxium. Verum nec sic quidem id ab contumelia periculo securum. (a) Hieronym. cont. Ruff. epist. 27. (b) Niceph. 1. c. 20.

K y

Siquidem

Siquidem sacras eius reliquias, uti & Helizæi Prophæta, impij Samaritani & Ethnici, utrique Indais infesti, sub impio Iuliano exussere, & cineres viatim in ventos, & agros sparsere. Theod. 3. c. 3.

Tamen Christiani vel quedam membra, vel cineres subduxere rogo, hostiũ & furori. Ruff. 2. c. 28. certè etiam postmodum præclaris amborum sepulcra ibidem fulsere miraculis. Hieron. ep. 27.

Item & delati cineres in sinum S. Athanasij, qui prædixit eos Alexandria fore summo in loco, & honore collocandos. Vaticinio euentus respondit aliquanto post: euerso enim Serapæo, consilio Theophili, & Theodosij imperio, cœpit in ædificari Serapæi solo templum S. Ioanni sacrum; quo Arcadius, Theodosij filius, eius reliquias intulit.

Ad caput quod attinet; nullius Sancti quod sciam, pluribus locis ostenditur. Quâ de re differit sigillatim Robertus le Vasseur Parisiensis Theologus, & Ambianensis Canonicus.

Caput id repertũ in Coslai vico, apud Chalcedonẽ; quod Theodosius iussit transferri in templũ Byzantinum S. Ioanni dicatum Anno 391. Sozonem. 7. c. 22. Sed quia à Macedonio accepit, is multa falsa miscet. Prosper Chron.

Postea & id inuentum in agro Emeseno, in monasterio Spelai, è Macheruntidis ruderibus erutum. In templum deinde S. Ioannis Emesam translatum Anno 761. unde duplex translatio à Grecis & Latinis celebratur vid. no. Martyr. 29. Aug.

Anno

Anno 1025. Guilielmus Aquitania Dux potentissimus ab Italia redux, Angeliaci in iugurio saxeo monasterij Angeliacensis caput item reperit. Fragment. histor. Aquitan.

Pars capituli à Constantino Copronymo Sanctorum hoste missa Pipino.

Ostenditur autem pene totum Roma in templo Sancti Silvestri; excepto mento.

Augusta Pratoria in Subalpinis, & Lugduni, Ambiani facies excepto mento, ab ore ad vsque partem frontis.

Anno 956. Ioannis manus translata Antiochiam: quem inuocant gignendis & maturandis fructibus.

Anno 1101. Cineres è Palestina transmissi Genuam: duplici officio coluntur.

Aldelwaldus Rex Longobardorum Medoaci S. Iohanni Baptista templum exstruxit magnificentissimum. Paulus Ciac. 4. c. 15.

Grimoaldo Regi Vir sanctus in solitudine ominabatur, res Longobardorum fore florentissimas, quamdiu Sancti Iohannis cultus floureret; eius verò neglectu interituras. Paul. Diacon. 6. c. 3.

ARA D. IOANNIS.

Age, quisquis hanc Aram spectas,
Stá, & votum fige,

Perenne pietatis monumentum
Non auro, vel gemmis splendidum;
Sed, quæ omni auro, & gemmis longè
Diuis gratior,

Publicâ, & piâ memoriâ consecratum

K ii j

IOANNI

I O A N N I

Sibi minimo, alijs maximo.
 Hic est illa lucerna immensæ luci prænuncia,
 Et Stella suo Soli præuia.
 Hic magnus maximo Regi nuncius,
 Eiusque Sponsæ pronubus.

I N Q V O

Non adumbrata in speciem virtutis imago;
 Sed ipsissima expressa eluxit sanctimonia:
 Ante ætatem matura,
 Supra naturam perpetua,
 Ultra mortales eximia;
 Infra vnū Deum, & magnam Virgine maxima.
 Is vixdum trimus, & quidem solus,
 Sine matre in specu puer,
 Iam tum cœpit esse
 Tot olim in solitudine agentium parens.
 In eo fecit auctoritas,
 Vt ab Iudæis Messias pœnè crederetur.
 Verùm è tam augusti nominis amplitudine,
 Sese intra angustos humanæ vocis fines
 continuit.
 Hic vir, hic est,
 Qui salutis Fonti hæctenus ignoto
 Primus digitum intendit;
 Et, vt inueniretur, dux fuit.

Imò

(quod mirere)

Ipsam omnium fontium vberimum Fontem
 Beatis

Beatis Iordanis aquis
imbuit.

Cœlitibus propior, quam mortalibus
Homines in beluinos mores degenerantes,
In deserto ad baptismi sui aquas,
Ceu feras, admisit;
Ceu Angelos terrestres, cœlo suo reddidit.
Sed uti solem umbra;
Sic & virtutis eximium splendorem
Plerumque inuida fors,
Et mors iniqua sequitur.
Occidit ergò,
Cruenta Herodiadi victima,

I O A N N E S.

Occidit? Fallor.
Rebus humanis iam sublimior,
Ac diuinis propior.
Etiamnum sibi superstes,
Hac in Arâ,
Non minus virtute, quam gloriâ
Omnibus prælucebit;
Et, ut voueo,
Æternùm
prælucebit.

K iiij

ANA

ANATHEMA,
Ad Aram Diuo Ioanni Sacram,
CORONA

Distincta bisseis, è natiuitatis gloriâ,
gemmis.

Persis mos erat, ut solus Rex rectâ tiarâ, uti insigni regio, vteretur; Cognati autem inclinât: Sic vni Deo, & Deipara, cuius purissimo è sanguine concretum corpus, quod in vnâ cum Deo personam coalesceret, sibi transsumpserat, hac vnica gloria obtigit; ut summum maiestatis apicem attingeret: at verò Ioannes secundum ab eo honoris titulum, tum generis, tum sanctimonia nobilitate proximus, & cognatus emeruisse videretur. Vti & Demaratus Corinthius: cui licuit, ob sanum, quod Persarum Regi dederat consilium, Sardis regiam Lydorum urbem, rectâ tiarâ, regio more, inuehi: Quâ gloriâ splendor Ioanni obtigit, qui eam, quam hausit in vtero, innocentiâ ad extremum vsque spiritum, ut Christus, sed impari gradu, conseruauit. Idcirco illi hanc figo coronam, & eam quidem bisseis è gloriosa natiuitate gemmis intextam. Quas sic enumerabimus; tu Lector eximiam pulchritudinem admirare.

Prima. Nobilitas, cuius triplex titulus, è nobilis viri sententiâ (puta Nazianzeni) & quidem ideò, quod ad Dei imaginem sumus expressi: quamuis illa omnibus sit communis.

Alterâ est antiqui nominis splendor, quem aut in nepotes, perenni cum fama illustrioris gloriâ, propagant. Hac illa, quæ suæ stirpis agnatos à premiscuo vulgo exi-

mios

mios secernit, & altiùs attollit. Quid autem Aaronica gentis gloria antiquius, & sacris imaginibus illustrius; unde est Ioanni auita claritudo?

Tertia Demum est nobilitas, quam & virtus parit, eandemque ad posteros commendat, de qua Orator 1. officior. Optima hæreditas (addo & nominis claritudo) quæ à parentibus traditur liberis, omni patrimonio præstantior, est gloria virtutis, rerumque gestarum; cui dedecus esse, nefas & vitium est. Quod neutiquam in Ioannem cadit, quæ non solum auitæ virtutis heres; verum id, quod ab ea accepit decus, longe excellentiori sanctimonia gratiâ illustravit, amplificavitque; qui, vt Angelus terrestris, è cælo, atque adeo ab ipso Christo, sibi sua nobilitatis quærendam existimavit imaginem. Vera enim nobilitas, diuina imaginis conseruatio, atque archetypi est imitatio: quam ratio, & virtus efficiunt. Nazian. 11. de Gorgon. sic & Nyssen. de Thaumaturgo, & Greg. 2. Regum cap. 9.

Itaque vni Ioanni, qualis nulli, claritudo & dignitas, eaque non è fumosa nobilitatis antiqua imagine, sed è clarissimo sui nominis splendore obuinit. In qua præceteris expressa sit præstantior Dei imago, excellens parentum è virtutis studio gloria, denique ab ipso vsque Aarone nobilissima stirpis sacra propago.

Porro qui Virgini pariture, latissimum omnium nunciorum nuncium attulit, idem ipse Gabriel detulit Ioannis parentibus de filio procreando gaudium. Pet. Damianus.

K v

Quod

Quid autem Isaaco, & Samsoni, id & Ioanni euenit: & quidem à dextris Altaris, quasi foret Beniamin, id est filius dextera. Nazianz. 11. ad Gorgon.

Quarta. E sterili & effœta arbore, è parentũ sterili coniugio, senectutis vltimæ nobilissimus fructus tandẽ ematuruit: qui perquã acerbum temperaret parentum dolorem, ac sui suauissimo gustu penitus exstingueret. De quo Chryfologus: Sterilitas fugit, parit castitas; nascitur maior homine, par Angelis; legis & gratiæ fibula. & similia ser. 3. & 4 de S. Ioan.

Is ergo non tam natura, quàm cali donum extitit. Vbi enim natura desinit, ibi incipit gratia insolitum opus: Siquidem debuit præcursor Christi aliquid simile habere natiuitati Saluatoris: nam Dominus de Virgine gignitur; Ioannes de sterili procreatur. Ambros. 1. de S. Ioan.

Quinta. In utero exempta paruulo labes peccati originalis. Erat enim in utero matris lucerna Dei, sed non ardēs, nec lucens: diuinus adu enit ignis, luce illam gratiæ inflammavit, lucentemque fecit & ardentem. Gregor. in Iob, 2. è quo Bernardus, Ioannẽ sic præoccupauit flamma cœlestis, vt iam sentiret Christi aduentum, qui non sentiret se ipsum. Christo ob personæ diuinæ maiestatem debitum erat, eo vitio non infici. B. Virgo in id poterat incidere, ni Deus peculiari privilegio casum sustinisset. Porro Ioannes, vbi conceptus fuit, in id quidẽ incidit; sed adhuc in utero existenti Christi occurfus eã maculam ex animo penitus deleuit. Quid sit de Ieremiã, vide Interpretes. Sunt qui Iosephum magnæ Virginis sponsum

sponsum ab eâ noxâ expiatum velint. Sed est, qui eos
refellat vir eruditus.

Perquam mirum sanè id fuit, ut miratur Chry-
sologus: Priùs peruenit ad cælum, quàm tangeret
terram; priùs cœpit viuere Deo, quàm sibi. Præ-
co erat Christi, & gratiæ, & Spiritus sancti. Quid
ergo erat, vt gratiæ præco Spiritûs sancti gratiæ
nomē haberet, & ab vtero gratiâ, & Spiritu san-
cto donaretur? æquum erat, vt præco remissionis
peccatorum, peccati originarij remissionem in v-
tero consequeretur.

Hinc vsus rationis in puero qui seipsum nosse non
poterat, Deum agnouit; & seras sapientia moras, præ-
maturo in ipsâ infantia iudicio, occupauit; & id eius
sibi pene æqualis pueri, qui ipsa sit Sapientia, benefi-
cio. Beatissimum diem! qui adspexit in puero natura
impedimenta in gratia ornamenta immutari.

Quidni? vbi fons gratiæ sibi obuius, inde hauri-
ret gratiam. Vt loquar è sensu Guarici Abbatis.

Sexta. Exsultauit in vtero, quod nulli vnquam
sanctorum euenit. Luctam quidem geminorum in ute-
ro sensit Rebecca, & inde quidem hausit dolorem, sed
non (vt Elisabetha) gaudium è Christi & B. Virginis
aduentu; & ob gratia, quam Puer ille, fons omnis san-
ctitatis, sibi, pueroque infuderat. Quod vtriusque gau-
dium ab animo tenerum in corpusculum redundauit.
Vnde tremulo omniû membrorum motu gestiēs puer,
uterû maternum leniter, quasi ludibundus, impulerit;
& vt ratiocinatur Doctor Parisiensis Ioannes Raulin
ferm. de Visitat. 2. faciem suam, quæ dorso matris, vt
fit, in

fit in foetu adhuc incluso (ut vult Arist. 9. de anima-
libus) haftenus obuerterat, eã, reflexo corpore, Chri-
sto aduerteret; & id, ut Aue grati officij memor repon-
neret. Quidni ut Ionas ex utero ceti Deũ adorauit: sic
& Ioannes Christum obuium saluaret?

Septima. Primus omnium (Iosephum excipias)
Christum & B. Virginem adorauit. Sicut enim
vas balsamo plenum alieni liquoris admittit nihil;
sic & Ioannes nihil secularis macula sibi fuit admis-
ceri. Hila. Arelat. de S. Ioan. Quare necesse est, ut sui
odori gratiã statim refuderit in eum, à quo hauserat
eam fragrantia; & longè suauiori aurã recrearit, quã
thuis & myrrhae triũ Regũ aureis acerris adspirari.

Octaua. Natiuitatis celebritas. Natalem Sancti
Ioannis hodie celebramus, quod nulli Sancto-
rum contigisse videmus. August. serm. 2. de S. Ioanne.

Et hoc: quia Ioannis natiuitas Christum Do-
minum prophetauit, quem conceptum ex utero
salutauit. August. serm. 4. Sed audi Pet. Damianum:
Nullius hominis natiuitatem, præter folius Dei,
eiusq; Matris in arcem auctoritatis recepit Ec-
clesi, Ioaannis exceptione seruata.

Nona. B. Virgo præsens fuit Ioannis natiuitati, &
primo eum de terra leuauit, ut cõmuniter creditur.
Antonin. tit. 18. §. 6. & Bonau. c. 5. vitæ Christi.
In quo uti cetera omnia præclara, ita certè hoc præ-
clarissimum, ut iam puer, orci dominatu liber, clare
loco natus, ad posteritatis gloriam, iam inde ab suo or-
tu, excellenti famã cõmendatus, tanta Regina suauis-
simo, & castissimo gremio exciperetur. Regum liber os
recens

recens natos porphyrogenitos futili, & fragili nescio
 qua nutricula purpura, aut segmentatis suscipit cunis.
 Quid autē hac vana gloria crepundia, ad pueri huius
 maiestatem, quem Regum omnium Imperatrix in regia
 dignitatis aeternam hereditatem, sui filij consilio, & au-
 spicio adoptat? Aut quis pro dignitate explicet, quas
 illa Virgo, qua, ceu sol, caetera sidera; sic & ipsa reliquos
 sua sanctimonia claritate obumbrat, amoris suauissimas
 faces in puerum transfuderit; quas illi delicias fecerit;
 quas non gratias illi conciliarit? loquatur ille qui totus
 est Vox, & id expertus fuerit tali obsequio beneficium.

Decima. Nomen & quidem pulcherrimum, An-
 gelus ei imposuit quod nō nisi sanctissimis viris (si Ismae-
 lem excipias) euenit. Quis putas puer iste erit?

Quantā pollere auctoritate illum putamus; qui, an-
 tequam in vtero conciperetur, nomen à Deo consecutus
 est, quo vix vllum sit excellentius reperire? Siquidem
 Ioannes (vt Ieronimus explicat in nominibus Hebr.
 explicandis) Dei gratiam signat, id est, ipsum solent,
 Deum inquam, & radium suo simillimum soli, Dei gra-
 tiam; qua secundum Deum nullum praestantius bo-
 num & donum à Deo, ab Io per syncopem, è Iehoua &
 Chen, id est, gratia. Et id his de causis: quia 1. è gratia
 Dei donatus defæto in auro parentibus. 2. Eadem gratiā
 liberatus adhuc in vtero ab originario peccato. 3. Quia
 omnes Prophetas antest gratia. 4. Quia clarus legis
 gratia præco, nam Lex & Propheta vsque ad Ioannem
 eam explicant. Pagninus lib. de Interpret. nomin. He-
 braor. à Iehoua & Chanam quod significat misertus
 vnde Iochanam, id est, misertus est; è quo insitum à
 natura

natura

natura vitium ipso adhuc in utero materno excidit.

Vndecima. Gaudium orbi publicum in eius natiuitate, simul ac coepit nasci, vt postmodum tam insignem Principis vatum personam sustineret; & illi ea fore gloria excellentia, quam ipsa aeterna depradicaret Veritas; quique omnium non tam oculis, & auribus seruiret; quã saluti consuleret, eamq; omnibus palam demonstraret: quippini totus orbis cum eo, qui in utero exsultarat, etiam exsultans, gaudio gestiret, ac triumpharet; Et qui lucerna lucens, & ardens vitales in auras iam primum emicarit, illi ceu ignes triumphales vbique terrarum in celeberrima eius natiuitate accenderet. Nec id solum apud Christianos; sed etiam Christianis infestissimos hostes. Machometanos dico, qui eo cultu eam etiam celebrant.

Duodecima. Denique huic corona, ceu lemniscum, si non potius vltimam attexo gemmã, laudem, quam omnes sancti Sanctissimo Ioanni accinunt; qui nullo vnquã consilio, aut voluntate, vel in minimam offensam ab primaria sanctimoniam discessit; nedum ab eo, qui auctor, & omnis sanctitatis arbiter est. Cuius hæc de eo vox: Nemo inter natos mulierum maior Ioanne. Quãtis putas & eum laudibus ad Filij exemplum extulerit Deipara? quorum auctoritate reliquis omnibus præiudicat. Quid Angelos loquar? à quibus necdum natus, nomen accepit. Quanta fama dignitas ex ipsius Euangelij testimonio accessit! quod certo certius nobis ob oculos ponit, quantã cum puritate animi, & rerum omnium penuria, quanto cum honore, ipse, in quo nullus laudis gustus exstiterit, hono-
rum

rum contemptu, vitam traduxerit.

*Subijciam nubem testium, si placet. En, qui eum
meritis concionibus laudarunt.*

Chrystostomus de natiuit, &
mort,

Antipater Bostrens.

Theodorus Studites.

Ambrosius.

Augustinus.

Chrysologus.

Maximus.

Cæsarius.

Hilarius Arelatensis,

Beda.

Petrus Damianus.

Iustinianus.

Bernardus.

Gauricus Abbas.

Origenes.

Nazianzenus.

Cyrillus.

Vterque Nyssenus.

Theophylactus.

Euthymius.

Terullianus.

Ieronymus.

Paulinus.

Gregorius Magnus, & alij

antiqui interpretes.

D. Thomas.

D. Bonauentura.

D. Antoninus.

Dionysius Carthusianus.

*Recentiores omitto; unum tamen addo Canisium
qui lib. de Corruptela verbi Dei, præclara de Ioanne
scribit. Quid erit, quod quis his amplius laudibus ad-
struat? nisi quot hæc in coronâ iam contemplatus cla-
rissimas, quibus distinguitur, gemmas; olim tot &
ibidem altiori in mundo stellas admiretur. Que
enim hîc in terris iste promeruit phosphorus, olim in
cælo præmia, ipso sole illustriora, & clariora, propius
intueberis, & obstupesces.*

F I N I S.

EPIPHONEMA.

IOANNES

Nascitur maior homine, par
 Angelo; tuba cæli, præco
 Christi, arcanū Patris, Filij nun-
 cius, signifer superni Regis; pec-
 catorum venia, Iudeorum corre-
 ctio, vocatio gentium: & vt pro-
 prie dicam, legis & gratiæ fibula;
 quæ diploidem summi sacerdo-
 tis, sancto Patri iungebat in pe-
 ctore. *Chrysol. serm. 9.*

EPIGRAM-